

ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาแห่งความรัก คำสอนสำคัญที่สุดในศาสนาคริสต์คือ คำสอนเกี่ยวกับความรัก พระเจ้าทรงส่งพระบุตรของพระองค์มาเกิดเป็นพระเยซู เพราะมีพระประสงค์จะช่วยเหลือมวลมนุษยชาติให้พ้นทุกข์ และมีโอกาสมีชีวิตนิรันดร์

ความรักที่พระเยซูทรงมีต่อมนุษย์มีลักษณะเช่นเดียวกันกับความรักของพระเจ้าคือ เป็นความรักที่มุ่งถึงความสุขของมนุษย์เป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากการที่พระเยซูทรงยอมถูกตรึงกางเขนเพื่อไถ่บาปให้แก่มนุษย์ทั้งปวง

รูปไม้กางเขน หรือรูปพระเยซูถูกตรึงกางเขน จึงเป็นสัญลักษณ์สำคัญของศาสนาคริสต์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของความรักในคริสต์ศาสนา ที่ประกอบไปด้วยการยอมทนทุกข์ทรมานเพื่อประโยชน์และความสุขของผู้อื่น

การยอมเสียสละชีวิตเพื่อให้ผู้อื่นมีชีวิตอยู่ได้ การให้อภัยแก่ศัตรูผู้มุ่งร้าย และการหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบและทุกกรณี

ชีวิตของพระเยซูเป็นแบบฉบับของความรักที่กล่าวมา พระเยซูทรงกล่าวเสมอว่า พระองค์ไม่ได้เกิดมาเพื่อที่จะช่วยเหลือคนใดเท่านั้น แต่เพื่อที่จะช่วยเหลือคนจน และคนชั่วหรือคนบาปเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุนี้พระองค์จึงทรงงดเว้นไม่ประณามคนบาป และไม่ว่าพระองค์จะเสด็จไป ณ ที่ใด จะมีคนประเภทต่างๆ รวมทั้งคนที่สังคมนั่งเคียงติดตามพระองค์ไปด้วยเสมอ ความรักที่พระองค์ทรงมีต่อมนุษย์จึงเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่เหนือความรักอื่นใด เพราะไม่

เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เลือกรักแต่เฉพาะคนดีเท่านั้น คนบาปหรือคนที่สังคมนั่งเคียงก็ได้ได้รับความรักจากพระองค์ด้วย พระเยซูทรงสอนอยู่เป็นนิตยว่า ผู้ใดที่รักพระเจ้า ผู้นั้นจะต้องรักเพื่อนมนุษย์ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และคนยากจนให้มากที่สุด

การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวเป็นการรับใช้พระเจ้าอย่างหนึ่ง นอกจากนั้น ยังทรงสอนและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่างว่า การไม่เคียดแค้น และการให้อภัย เป็นคุณธรรมที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ และเป็นลักษณะสำคัญของความรักที่สูงส่ง ความรักในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ยากแก่การปฏิบัติ โดยเฉพาะสำหรับคนที่ได้รับความเจ็บปวดจากการกระทำของผู้อื่น แต่ถ้าหากผู้ใดปฏิบัติได้ ผู้นั้นจะมีสันติสุข ไม่เป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น และจะได้รับผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หลังความตายจากพระเจ้า

เมื่อตอนที่พระองค์อยู่เยรูซาเลม และพวกนักบวชส่งคนมาจับพระองค์ไปดำเนินคดี พระเยซูยังห้ามสาวกที่ห้อมล้อมพระองค์ และที่ชักดาบจะต่อสู้ป้องกันพระองค์ ไม่ให้ต่อสู้ ใดๆ ที่มีทางที่จะชนะได้ เพราะไม่ต้องการที่จะให้มีการฆ่าฟันกันเกิดขึ้น เพราะพระองค์เป็นต้นเหตุ และตระหนักดีว่า ความรุนแรงย่อมนำไปสู่ความรุนแรงมากขึ้น หรือแม้แต่การต่อสู้เพื่อป้องกันตนเองก็ไม่อนุญาต

พระเยซูสอนเสมอว่า ผู้ใดใช้อาวุธกับผู้อื่น ผู้นั้นจะต้องตาย ด้วยคมอาวุธเช่นกัน นอกจากนั้น ก่อนที่จะสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน พระเยซูยังอ้อนวอนพระเจ้าให้ให้อภัย ไม่ถือโทษทหารโรมันที่ตรึงพระองค์บนไม้กางเขน

ตัวอย่างต่างๆ นี้ชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้เราจะอยู่ในโลก ร่วมกับคนที่นิยมการใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหาต่างๆ พระเยซูก็ไม่สนับสนุนให้ใช้ความรุนแรงตอบโต้ แต่สอนให้เรามีความรักต่อคนทุกคน รวมทั้งศัตรูที่มุ่งร้ายด้วย

ถึงแม้ว่าการไม่ใช้ความรุนแรงตอบโต้ศัตรูอาจจะนำความทุกข์ความเดือดร้อนมาให้ เราก็ไม่ควรท้อแท้หรือเคียดแค้น แต่ควรอดทนยอมทนทุกข์ และให้อภัยผู้นั้น เช่นเดียวกับที่พระเยซูได้ปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง การให้อภัยเป็นคุณธรรมสำคัญของศาสนาคริสต์ ที่ยอมรับความอ่อนแอทางจริยธรรมของมนุษย์ และมองเห็นอันตรายของความโกรธ ความเกลียด และความเคียดแค้นในตัวมนุษย์ แต่ผู้ที่สามารถให้อภัยคนอื่นได้เสมอ อารมณ์ที่ร้ายเหล่านี้จะไม่ถูกกดเก็บให้คุกรุ่นอยู่ในใจ ดังนั้น ผู้นั้นจึงเป็นคนที่มีความสุขจิตดี

คริสตจักรในสมัยเริ่มแรก ๓๐๐ ปี ในสมัยที่จักรวรรดิโรมันเรืองอำนาจครอบครองยุโรป ได้ชื่อว่าเป็นคริสตจักรแห่งความรัก มุ่งสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลกตามคำสอนของพระเยซู ชาว

คริสเตียนในสมัยนั้นต้องเผชิญกับความทุกข์ยากลำบากนานาประการ ที่เกิดจากการถูกกวาดล้างสังหารอย่างทารุณ รวมทั้งถูกจับเอาไปต่อสู้กับสิงโตในสนามกีฬาโคโลซีเซียม

ชาวคริสเตียนจำนวนมากที่ไฝ่สันติดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระเยซู ต้องสูญเสียชีวิตเพราะไม่ยอมจับอาวุธต่อสู้ทหารโรมัน และไม่ยอมเป็นทหารรับใช้จักรวรรดิโรมัน ประเพณีที่ไม่นิยมเป็นทหาร และไม่ต้องการมีส่วนร่วมในสงครามของชาวคริสเตียนในสมัยเริ่มแรกยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะในบรรดาชาวคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ หรืออีกหลายนิกาย เช่น นิกายควอเกอร์ เป็นต้น

ในสมัยต่อมาเมื่อศาสนาคริสต์กลายเป็นศาสนาของจักรวรรดิโรมัน ตั้งแต่สมัยพระเจ้าคอนสแตนตินเป็นต้นมา คริสตจักรเริ่มเข้าไปเกี่ยวข้องกับรัฐมากขึ้น มีผลให้ต้องเผชิญกับความรุนแรงในสงครามระหว่างทหารโรมันและพวกอนารายชน เช่น พวกก็อท จากดินแดนที่เป็นประเทศเยอรมนีปัจจุบัน

สงครามดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงของคริสตจักรอยู่ไม่น้อย ถ้าหากคริสตจักรไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามเลย ทำตัวอยู่เหนือปัญหา คริสตจักรก็คงจะอยู่รอดไม่ได้ นักวิชาการศาสนาคริสต์ (หรือที่เรียกกันว่า นักเทววิทยา) จึงค้นหาวิธีการที่จะนำคำสอนในศาสนาคริสต์มาใช้เป็นพื้นฐานของการสร้างทฤษฎี

เกี่ยวกับสงครามขึ้นมา เพื่อสนับสนุนสงครามบางรูปแบบที่เป็นการ ปกป้องประเทศชาติ และ/หรือศาสนาคริสต์ นักวิชาการเหล่านี้บางคนเป็นนักบวช บางคนเป็นฆราวาส พยายามตีความหมายคำเทศน์บนภูเขาของพระเยซูใหม่ เพื่อให้มีที่สำหรับสงครามที่ถูกต้องเป็นธรรมด้วย

บุคคลสำคัญที่บุกเบิกเรื่องนี้ ได้แก่ เซนต์ออกัสติน และ เซนต์ทอมมัส อะไควนัส เซนต์ออกัสตินได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับ สงครามชอบธรรม ของนักปราชญ์ชาวโรมันชื่อ ซีเซโร มาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับคำสอนของศาสนาคริสต์ที่ปรากฏอยู่ใน คัมภีร์ใหม่ และคัมภีร์เก่า ในทัศนะของเซนต์ออกัสติน การใช้กำลังต่อสู้ป้องกันคนอ่อนแอไม่ให้ถูกข่มเหงทำร้ายนั้น ไม่ขัดกับคำสอนของพระเยซูที่ต้องการให้ช่วยเหลือคนอ่อนแอ คนด้อยโอกาส และ คนจนเป็นสำคัญ

ศาสนาคริสต์เป็นอารยธรรมของโลก สงครามที่เป็นการ ป้องกันศาสนาคริสต์ไม่ให้ถูกทำลาย เป็นสงครามชอบธรรม (หรือ ธรรมสงคราม) เพราะเป็นการต่อสู้เพื่อรักษาอารยธรรมนี้ไว้ เพื่อพระเจ้า และเพื่อสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นตามพระประสงค์ของพระองค์

เซนต์ทอมมัส อะไควนัส ขยายความคิดของเซนต์ออกัสติน เกี่ยวกับการป้องกันตนเองออกไป ด้วยการเชื่อมโยงความคิดนี้เข้า

กับสิทธิของมนุษย์ที่จะป้องกันตนเอง โดยเน้นว่า ถึงแม้การป้องกันตนเองในบางกรณีอาจนำไปสู่การทำลายชีวิตคนอื่นได้ มนุษย์ก็มี สิทธิที่จะป้องกันตนเอง

ความคิดดังกล่าวของเซนต์ออกัสติน และเซนต์ทอมมัส อะไควนัส ปูพื้นฐานให้กับนักวิชาการคริสต์ศาสนาในสมัยต่อมา เช่น นักวิชาการชื่อ กราเทียน เดอวิทเทอเรียน และชูอาเรส ทำให้ สามารถสร้างทฤษฎีเรื่องสงครามชอบธรรมในกรอบของศาสนา คริสต์ขึ้นมา ให้ชาวคริสเตียนเชื่อว่า สงครามป้องกันตนเองและ ศาสนา ไม่ได้ขัดกับคำสอนในศาสนาคริสต์ที่มีอยู่ในคัมภีร์ทั้งสอง เพื่อว่าชาวคริสเตียนจะได้ไม่รู้สึกลบปเมื่อเข้าร่วมในสงคราม ประเพณี ทฤษฎีของชูอาเรสกำหนดว่า สงครามชอบธรรมจะต้องมี องค์ประกอบดังนี้คือ

(๑) ประกาศโดยผู้มีอำนาจทางกฎหมาย

(๒) มีสาเหตุที่สูงส่ง เช่น เพื่อสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้น ในสังคม/โลก หรือเพื่อคุ้มครองศาสนา

(๓) ผู้ทำสงครามมีเจตนาดี ไม่ได้คิดแค้น หรือต้องการ ประโยชน์ส่วนตัว

(๔) ใช้อาวุธที่เหมาะสมทำสงคราม ไม่ใช้อาวุธที่มีอานุภาพ การทำลายร้ายแรงมหาศาล

(๕) เป็นการทำสงครามต่อศัตรูโดยตรง

(๖) ไม่ทำอันตรายแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ เช่น เด็กผู้หญิง คนชรา และผู้ไม่เกี่ยวข้องกับสงคราม ด้วยการทำให้บุคคลเหล่านี้ สูญเสียสิ่งที่ทดแทนไม่ได้ เช่น ชีวิต

(๗) เป็นวิธีสุดท้าย ไม่มีทางเลือกอื่น

(๘) มีทางประสบความสำเร็จได้

ทฤษฎีนี้เป็นความพยายามของคริสตจักรที่เกิดจากการยอมรับความเป็นจริงของโลกว่า สงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้เป็นวิธีป้องกันไม่ให้สงครามสร้างความหายนะให้แก่ผู้เกี่ยวข้องเกินความจำเป็น เหมือนกับเป็นการป้องกันไม่ให้ไฟที่มีอยู่แล้วลุกโชนขึ้นมามากเกินไปจนเป็นอันตรายแก่ตัวเราและผู้อื่น

ทฤษฎีนี้ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในบรรดานักวิชาการ ศาสนาคริสต์ ทั้งชาวคาทอลิก และโปรเตสแตนต์ มาติน ลูเธอร์ ผู้มีบทบาทสำคัญในการตั้งนิกายโปรเตสแตนต์ขึ้นมา อธิบายเพิ่มเติมว่า คำสอนของพระเยซูที่ต่อต้านการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ นั้น ไม่ได้ผูกมัดชาวคริสเตียนไม่ให้ทำการสู้รบป้องกันตนเอง เช่นเดียวกับการที่พระเยซูไม่มีศิโรตม์ และมีอาชีพเป็นช่างไม้ ไม่ได้ผูกมัดให้ชาวคริสเตียนมีชีวิตเช่นนั้น การเป็นทหารจึงไม่ขัดกับคำ

สอนของพระเยซู เพราะเป็นหน้าที่ของรัฐบาลทางโลกที่จะปกป้องคุ้มครองประชาชน

นักวิชาการสมัยใหม่ชาวเยอรมันในสมัยนาซีชื่อ ดิทริช บอนฮอฟเฟอร์ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่ความชั่วร้ายมีอำนาจใหญ่หลวงจนสันติวิธีใช้ไม่ได้ สงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ บอนฮอฟเฟอร์ร่วมมือกับฝ่ายต่อต้านฮิตเลอร์ พยายามลอบฆ่าผู้นำนาซีผู้นี้ เพราะถือว่าฮิตเลอร์เป็นคนที่ชั่วร้ายเหนือคนชั่วร้ายทั้งหลายมากมาย จนไม่มีวิธีอื่นใดจะหยุดยั้งฮิตเลอร์ได้นอกจากสงคราม สงครามจะนำสิ่งที่ดีมาแทนที่สิ่งชั่วร้าย แต่ความพยายามดังกล่าวไม่สำเร็จ บอนฮอฟเฟอร์ถูกจับได้และถูกประหารชีวิต

ตัวอย่างที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่า คริสตจักรหลังสมัย ๓๐๐ ปีของการก่อตั้ง เข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามมากขึ้นเรื่อยๆ และยอมรับสงครามชอบธรรม ว่าเป็นสงครามที่ชาวคริสเตียนควรเข้าไปมีส่วนร่วม เพราะไม่ได้ขัดกับคำสอนของศาสนาคริสต์ ที่เน้นความสำคัญของความยุติธรรมและเสรีภาพ ความเชื่อเช่นนี้ยังคงมีอยู่ในจิตใจของชาวคริสเตียนจำนวนมากในปัจจุบัน แต่ชาวคริสเตียนส่วนน้อยที่ไม่ยอมรับความคิดนี้ก็ยังมีอยู่เช่นกัน

ชาวคริสเตียนเหล่านี้ ถือว่าทฤษฎีเรื่องสงครามชอบธรรมขัดกับเจตนารมณ์ของพระเยซู ที่ต้องการให้คริสตจักรเป็นคริสตจักรแห่งสันติภาพเท่านั้น ขึ้นชื่อว่าสงครามแล้วย่อมนำความหายนะมา

สู่มนุษยชาติทั้งนั้น ไม่ว่าจะเรียกว่าเป็นสงครามป้องกันตัวหรือไม่ และไม่ว่าจะเป็นสงครามชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรม ในบรรดาชาวคริสเตียนจำนวนน้อยที่ต่อต้านสงคราม เช่น ลีโอ ตอลสตอย นักปราชญ์ยิ่งใหญ่ของรัสเซีย และนักเคมีชาวสวีเดนชื่อ อัลเฟรด โนเบล

บุคคลทั้งสองเชื่อว่า โลกจะมีสภาพดีและน่าอยู่ยิ่งขึ้นมาก ถ้าหากไม่มีสงคราม ดังนั้น จึงพยายามส่งเสริมให้มนุษย์เลิกใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหาดังกล่าว อัลเฟรด โนเบล มีความเห็นว่า การที่เขาค้นคิดการสร้างลูกระเบิดขึ้นมาได้สำเร็จนั้น ทำให้สงครามเป็นสิ่งที่น่าสะพรึงกลัวและน่าสยดสยองกว่าสงครามในสมัยก่อนมากมายนัก จึงได้ตั้งรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพขึ้นมา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คนช่วยกันสร้างสันติภาพให้มีอยู่ในโลกด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการมีบทบาทเป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายที่มีปัญหาขัดแย้งกันตกลงกันได้ด้วยสันติวิธี

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการศาสนาคริสต์จำนวนมากทั้งในอดีตและปัจจุบัน ไม่เห็นด้วยกับการที่คริสตจักรในสมัยกลางของยุโรปทำสงครามครูเสด หรือที่เรียกว่า สงครามศักดิ์สิทธิ์ กับชาวมุสลิมถึง ๘ ครั้ง เพราะถือว่าการนำศาสนาคริสต์ไปใช้สนับสนุนสงครามที่เกิดจากสาเหตุทางการเมืองเป็นหลัก ไม่ใช่เพราะความแตกต่างทางศาสนา

การที่คริสตจักรให้อภิสิทธิ์มากมายแก่นักบวชชาวคริสเตียน (เช่น ไม่ต้องเสียภาษีบางประเภท เมื่อทำผิดมีสิทธิ์ได้รับการพิจารณาผิดในศาลศาสนา ไม่ใช่ศาลทางโลก) และให้ความมั่นใจแก่นักบวชเหล่านี้ว่า เมื่อสิ้นชีวิตเพราะสงคราม บาปที่ทำไว้ตลอดชีวิตจะได้รับการยกเว้น และได้ไปสวรรค์นั้น เป็นการดึงศาสนามารับใช้การเมือง และสนับสนุนการฆ่าฟันระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกัน การตอกย้ำความคิดว่า คนต่างศาสนาเป็นศัตรูของพระเจ้าหรือเป็นซาตาน และพระเจ้ามีพระประสงค์ให้นักบวชชาวคริสเตียนทำลายบุคคลเหล่านั้น ซึ่งมีผลทำให้ในสงครามครูเสด นักบวชชาวคริสเตียนฆ่าฟันนักบวชชาวมุสลิมล้มตายไปเป็นจำนวนมากมายรวมทั้งผู้บริสุทธิ์ด้วย

การที่พระสันตะปาปาไปยุ่งเกี่ยวกับสงครามครูเสด ทำให้มีผู้คนสงสัยถึงบทบาทของพระสันตะปาปาว่า การนำศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามครูเสดนั้น มีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด เพราะเห็นว่า การกระทำความชั่วขัดกับคำสอนของศาสนาคริสต์ที่เกี่ยวกับความรักโดยสิ้นเชิง และทำให้คริสตจักรไม่เป็นคริสตจักรแห่งสันติภาพอีกต่อไป ดังนั้น การที่คริสตจักรเข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามครูเสด จึงมีผลเสียต่อภาพพจน์ของคริสตจักรเอง

เราอาจสรุปได้ว่า จุดยืนของคริสตจักรเกี่ยวกับสงครามมีดังนี้ ในระยะแรกนั้นคริสตจักรต่อต้านสงครามตามคำสอนของพระเยซู แต่ต่อมากายหลังจุดยืนของคริสตจักรเริ่มเปลี่ยนไป เมื่อ

คริสตจักรเข้าไปเกี่ยวข้องกับรัฐในสมัยกลางของยุโรป คริสตจักร
สร้างความคิดเรื่องสงครามครูเสด หรือสงครามศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมา เพื่อ
ระดมชาวคริสเตียนให้มาสู้รบกับชาวมุสลิม โดยอ้างว่าเป็นสงคราม
เพื่อพระเจ้า

ในสมัยต่อมาความคิดเรื่องสงครามศักดิ์สิทธิ์เสื่อมความ
นิยมลง ไม่เหมือนกับความคิดเรื่องสงครามชอบธรรมที่คริสตจักรใน
สมัยกลางของยุโรปใช้เป็นพื้นฐานของคำสอนเรื่องสงครามศักดิ์-
สิทธิ์

สงครามครูเสดถูกมองว่าเป็นความอัปยศของคริสตจักรที่
นำศาสนาไปรับใช้ทางการเมือง แม้แต่สมเด็จพระสันตะปาปา
จอห์น ปอลที่ ๒ ก็ทรงไม่เห็นด้วยกับการนำคริสตจักรไปสนับสนุน
สงครามเป็นอย่างมาก จนทรงกล่าวขอโทษชาวยิวและศาสนิกชน
ศาสนาอื่นที่เดือดร้อนเพราะสงครามครูเสด ที่คริสตจักรในสมัย
กลางส่งเสริมและสนับสนุน แต่ความคิดเรื่องสงครามชอบธรรมยัง
คงเป็นความคิดที่ชาวคริสเตียนส่วนใหญ่รับช่วงสืบทอดกันมาจนถึง
ปัจจุบัน

